

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

Міжнародна науково-
практична конференція

Забезпечення розвитку економіки та суспільства в умовах кризи

Матеріали

31 серпня 2025 р.

м. Суми, Україна

СЕКЦІЯ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

SECTION 7. PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Вінтоняк В. Д.

Цифрова трансформація публічного
сектору як фактор підвищення ефективності
надання адміністративних послуг. 110

Івасютин І. М.

Механізми та методи інформаційно-комунікаційного
забезпечення органів місцевого самоврядування
в умовах цифрової трансформації. 112

Сидоренко О. П., Ставицька І. М., Тарасова Т. Б.

Емпатія фахівців як чинник позитивного соціального-
психологічного клімату у центрі надання
адміністративних послуг. 115

СЕКЦІЯ 8. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

SECTION 8. TOURISM, HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

Жуков В. В.

Перспективи розвитку готельно-
ресторанного бізнесу в умовах кризи. 122

Остапчук Р. І., Палюх М. С.

Проблеми та перспективи розвитку
туризму в малих містах України. 125

Почерніна Н. В.

Пріоритетні напрями політики сприяння
регіональному туризму для територій
з підвищеними воєнними ризиками. 129

СЕКЦІЯ 9. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

SECTION 9. AGRICULTURE

Рибачук І. В.

Управлінські аспекти забезпечення стійкості
агробізнесу в сучасних умовах господарювання. 132

Рибачук І. В.

Управління функціонуванням аграрних
підприємств в сучасних умовах розвитку територій. 134

СЕКЦІЯ 8. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА
SECTION 8. TOURISM, HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

УДК 336

JEL Classification: L83, Z32

Жуков В. В.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри готельного,
ресторанного бізнесу і крафтових технологій,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ КРИЗИ**

Готельно-ресторанний бізнес є однією з галузей, що розвиваються найшвидше в сучасному світі, яка привертає увагу як масових туристичних компаній, так і індивідуальних мандрівників. З кожним роком тенденція до подорожей набуває все більшого значення, а високий рівень конкуренції в галузі туризму змушує бізнес-середовище стежити за останніми тенденціями та адаптуватися до них. Це викликає закономірне збільшення кількості засобів розміщення, зокрема, створення туристичних готелів, яке стає стратегічно важливим завданням для успішної конкуренції на ринку. Враховуючи постійний ріст кількості туристів, а також зміну їхніх уявлень про комфорт і розмір житла під час подорожей, проектування готелів на сьогоднішній день вимагає більш глибокого та системного підходу.

Сфера гостинності є досить складною системою із взаємозалежними та взаємодоповнюючими один одного елементами. До них слід віднести: тимчасові засоби розміщення, заклади харчування, туристичні агенції, розважальні заклади. Проте, основним гравцем є саме готельно-ресторанна підсистема.

Таблиця 1

Колективні засоби розміщення

Рік	Кількість закладів, од.	Середня кількість місць на 1 готель	Кількість відвідувачів, ос.	
			Всього	Іноземців
2012	6041	583,4	7887,4	1554,8
2013	6411	586,6	8303,1	1665,1
2014	4572	406,0	5423,9	551,5
2015	4341	402,6	5779,9	665,8
2016	4256	375,6	6544,8	863,7
2017	4115	359,0	6661,2	824,5
2018	4719	300,0	7006,2	917,9
2019	5335	370,6	6960,9	959,4
2020	5336	68	6960,1	959,3
2021	4524	68	3378,4	253

Джерело: [1].

Так, у табл. 1 проаналізуємо кількість тимчасових засобів розміщення в Україні за 2012-2021 роки.

Відповідно до наведених даних (табл.1) можемо бачити зростання загальної кількості закладів тимчасового розміщення з 2012 по 2014 рік, проте починаючи з 2015 року їх кількість поступово зменшувалася до 2020 року, а у 2020 році зазнала різкого зростання. Також бачимо, що кількість іноземних туристів протягом досліджуваного періоду мала суттєву тенденцію до спаду.

Роль готельно-ресторанного бізнесу в сучасній економіці постійно зростає й змінюється, відбувається його внутрішня перебудова. Для України початком великих змін стало поступове зниження частки державних закладів у структурі готельно-ресторанного комплексу.

Так влітку 2021 р. коефіцієнт завантаження номерного фонду європейських готелів дорівнював 52,4%, а дохід на доступний номер досяг 53 євро, що на 66,7% більше, ніж у 2020 р. Проте, незважаючи на останні покращення, доходи готельного бізнесу були на 37,6% нижчими за показник 2019 р. [2]

Основними недоліками у процесі функціонування та розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу в Україні є:

- недостатній рівень задоволеності вимог споживачів;
- недостатньо добре розвинута система управління якістю на підприємствах;
- переважна орієнтація представників ресторанного господарства не на якість своєї продукції, а на матеріальне забезпечення закладу;
- недостатньо високий рівень управління закладами, низький рівень лідерських якостей у керівників закладів;
- дуже часто прерогативою закладу є кількість продукції, а не її якість;
- недостатньо кваліфікований рівень персоналу закладів, а отже і низька якість обслуговування;
- недостатня рекламна діяльність закладів;
- недосконала іміджева стратегія ресторанного закладу.
- недостатня кількість готелів, які б надавали якісні послуги із розміщення споживачів послуг;
- недостатня якість послуг, що надаються та невідповідність цін рівню якості;
- відсутність добре розвиненої мережі альтернативних засобів розміщення більш економного характеру для туристів;
- низький рівень конкуренції на ринку готельних послуг [3].

Зазначимо, що внаслідок подій останніх років: пандемії, військового вторгнення – на ринку готельно-ресторанної сфери відзначалися досить кризова ситуація. Проте, вітчизняні підприємства попри усе намагаються повноцінно функціонувати, впроваджувати інновації, максимально адаптуватися до вимог сьогодення, зберігати та розвивати свій бізнес.

До того ж існують суттєві стримуючі фактори, які є актуальними на сьогодні:

- високий рівень небезпеки, включаючи й низький рівень забезпечення кібербезпеки підприємств;
- слабо розвинута система управління якістю послуг;
- недосконала організація логістичних ланцюгів;

- низький рівень задоволеності вимог споживачів;
- орієнтація на матеріальне забезпечення закладів ресторанної галузі, при низькому рівні якості продукції;
- недостатньо кваліфікований рівень персоналу підприємств;
- низька якість обслуговування;
- відсутність впровадження провідних підходів до проведення рекламних компаній та PR-заходів;
- низький професійний рівень менеджменту;
- недосконала іміджева стратегія розвитку підприємств готельно-ресторанної індустрії;
- низький рівень конкуренції на світовому ринку готельно-ресторанних послуг;
- недостатня кількість готелів, які надають якісні послуги із розміщення споживачів у відповідності до європейських стандартів [3].

Отже, не дивлячись на "стресовий" період для всіх суб'єктів господарювання і готельно-ресторанного бізнесу зокрема, не зважаючи на економічні й політичні події, визначне місце для населення займає задоволення первинних потреб. Звичайно, для повного відновлення знадобиться не один рік і має бути прийняте не одне рішення, заплановано і реалізовано не один захід та запроваджена не одна інновація, що сприятиме формуванню конкурентних переваг, залученню клієнтів та забезпеченню ефективної та прибуткової діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Таким чином, протягом останніх років розвиток готельно-ресторанної галузі характеризується уніфікацією стандартів та регламентів, модифікації правил функціонування підприємств. Оскільки базова інфраструктура готелю виступає основою реалізації обраної концепції гостинності, її формування відбувається на основі діючих галузевих стандартів і спрямовано на досягнення закладом економічних, ринкових й корпоративних цілей.

Проаналізувавши основні тенденції, можна сказати, що основні економічні процеси, що відбувалися на ринку за останній час призвели до примноження конкуренції, впровадження інновацій для максимального задоволення потреб споживача, розвиток підприємств та втілення нових концепцій, підвищення іміджу вітчизняної галузі та привабливості готельно-ресторанної сфери для туристів.

Список використаних джерел

1. Колективні засоби розміщування. *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/tur/zr_u.html (дата звернення: 25.08.2025).
2. Vanguélis Panayotis. Summer 2021: The European hotel industry on a path to recovery. Hospitality-on. 17 March 2022. URL: <https://cutt.ly/pDcXZT7> (дата звернення: 23.08.2025).
3. Нищенко О. В. Готельно-ресторанний бізнес України: реалії та перспективи розвитку. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості*. 2022. № 3. С. 154–160.